

Изучаването на облѣклото, оржжието и екипировката на старата българска войска ни дава много ценни данни въобще за правилното схващане на естеството на старата българска култура, както и за обширното влияние на последната върху чуждия свѣтъ.

Въ самото заглавие съ израза „стара българска“, вмѣсто прабългарска, искахъ вече да подчертая, че прабългарската епоха и въ това отношение, както въобще по отношение на културата, не бива да се раздѣля рѣзко отъ следващата я християнска епоха. Създателитѣ на българската държава и нация, прабългаритѣ, въ края на IX в. станали вече общъ народъ съ организираниитѣ отъ тѣхъ български славяни. Така, чрезъ сливането на прабългарскитѣ и славянобългарски елементи се образува единна християнска, българска нация, която, като наследство отъ първоначалнитѣ ѝ съставни части, говори българославянски езикъ, но притежава организаторскитѣ и военни дарби на прабългаритѣ: прабългаритѣ изгубватъ своя езикъ, но тѣхната организация и култура продължава да живѣе като притежание на цѣлия български народъ.

Сжщо и по отношение на военното изкуство, облѣклото и пр. не бива да раздѣляме българската войска преди и следъ приемането на християнството. Това голѣмо събитие, естествено, упражни силно влияние въ всѣко отношение, но отъ изворитѣ можемъ да разберемъ, че новото не е унищожило старото. Християнството даде много за духовния напредѣкъ и уеднаквяване на българския народъ, но запазва старитѣ организаторски, военни, културни особености, станали общо притежание на цѣлия български народъ. Колкото и голѣмо да е влиянието на християнството, отъ сведенията за старата българска войска можемъ да установимъ, че тя и въ християнската епоха работила съ сжщитѣ военни методи, както въ езическата епоха, че блѣскавитѣ ѝ военни традиции се запазили. Но сжщото намираме и по отношение на облѣклото, оржжието и екипировката. Старитѣ българи носили и въ християнската епоха